

N. *letari.* quod est oppositum laboris; de cuius vanitate haecenus agit.

γ. *facere bonum*, placens Deo & utile homini, scilicet pro occasione. v. 12. Confer supra 2: 26. Hinc nascitur deinceps novae disquisitionis gemina materia.

v. 13.

γ. cōfirmatione utriusq; partiscōclusionis, sive boni *εὐθυμίας ἢ εὐποιίας*, ut Græca paraphrasis Nazianeno attributa exprimit;

N. à genere & causa lætitiæ: quia omnis lætitia, etiam in labore, est donum Dei. v. 13.

v. 14.

v. 15.

γ. ab operum Dei immutabilitate; & fine: qui est, ut timeatur, vers. 14. illud inculcatur per distributionem temporis. *Quod extitit, jam* (*Kebár, Aben Elra, Hinnéh, en*) est: & *quod fieri oportuit, jam extitit; & Deus requirit, quod impellitur.* Factum infectum nequit fieri; neque id, quod futurum erat vel est, potuit vel potest impediri: & Deus præterita sua & hominum facta revocat & manifestat. v. 15. Si opera Dei immutabilia sunt, quid melius est, quam *lætari*, h. e. grato animo Dei ordinem prosequi; & *servare bonam conscientiam?* Novit enim, qui sunt sui. Si finis operum Dei est, ut timeatur; nihil melius est, quam ex timore ejus bene facere cum lætitia & lubentia; & in bona conscientia rursus lætari.

v. 16.

γ. ab utilitate ad

a. consolationē & patientiã in injusta afflictione.

v. 17.

v. 16. quam præbent bona conscientia & fides iudicii, corroborata contemplatione providentiæ Divinæ. v. 17. *Nam oportunitas est omni gratæ rei vel voluntati*, h. e. Deus omnia agit opportuno tempore: & *super omne opus*, h. e. præsidens omni operi, q. d. *ὁ Θεὸς παρὰ τὸς ἑγγύου* (elipsis relativi) est *ibi*, q. d. *ἐν τοῦ οὐρανοῦ*: in cælo, vel simpliciter, est, ut germanicè *da sein* significat esse.

v. 18.

b. gloriam Dei & debitam humilitatem. *ut Deus homines discernat*, [*Lebarám pro lebarerám, ex Pihel; vel pro leborrám per kamerz chatuph pro kibbú z ex cal: ut Aráb pro orráb Num. 22: 6.*] & *ut videat* (h. e. manifestet. *ὡς ἴδω ποσάθωσ*) *quod ipsi sibi*, h. e. per se, sine spiritu Dei illuminante & vivificante, nihilo *sint* meliores quam *bestia*. v. 18. (Conf. Psal. 49: 13. 21.) Id demonstratur in paritate

v. 19.

j. accidentium. **Vau** similitudinis. Conf. Prov.

25: 25. Job. 5: 7.

ij. mortis